

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2008 – Nr. 71.

VRAGEN van de VVD van mevrouw B.G. de Boer betreffende plakborden waterschapsverkiezingen.
(Binnengekomen: 6 oktober 2008.)

Van 13-25 november 2008 vinden de landelijke waterschapsverkiezingen plaats. Deze verkiezingen zorgen ervoor dat burgers, door het kiezen van een algemeen bestuur, invloed kunnen uitoefenen op de werkwijze van het waterschap.

Het rijk, de provincies en gemeenten zijn bekende overheidsinstanties waarvan veel mensen wel weten wat ze ongeveer doen. Het waterschap, de oudste democratische bestuursvorm van Nederland, is minder bekend. En dat is niet terecht, want waterschappen voeren taken uit die onmisbaar zijn om ons land leefbaar te houden!

De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het waterbeheer in Nederland. Zij zorgen ervoor dat we onze voeten droog houden en dat we veilig achter de dijk kunnen wonen. De waterschappen reinigen ook het afvalwater en zorgen voor schoon oppervlaktewater. Bij de waterschappen werken ruim 10.000 mensen. Het werk van de waterschappen gaat tegenwoordig verder dan het aanleggen van dijken en het bouwen van gemalen. De activiteiten van waterschappen hebben steeds meer raakvlakken met ruimtelijke ordening, natuur-en milieubeheer, recreatie e.d. Waterschappen staan voor de taak de verschillende, soms tegenstrijdige, belangen binnen het waterbeheer zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Zij doen dat samen met het Rijk, de provincies, de gemeenten en verschillende belangenorganisaties.

De organisatie van een waterschap is te verdelen in een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur van het waterschap is te vergelijken met de gemeenteraad. Het dagelijks bestuur van een waterschap is te vergelijken met het college van burgemeester en wethouders.

De leden van het algemeen bestuur worden voor vier jaar gekozen. De leden van het algemeen bestuur komen 4 tot 5 keer per jaar bij elkaar om te vergaderen en houden zich bezig met de hoofdlijnen van het beleid van het waterschap, zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse begroting, investeringen, vaststellen van verordeningen en beslissingen over de uitvoering van nieuwe projecten. Uit het algemeen bestuur wordt door de leden het dagelijks bestuur van het waterschap gekozen. De voorzitter van het dagelijks bestuur is de dijkgraaf. Deze wordt net als een burgemeester benoemd door de Kroon.

In 2008 kunnen burgers hun stem niet alleen per post maar ook via internet uitbrengen. Bij de waterschapsverkiezingen wordt niet meer zoals vorige verkiezingen op personen maar op lijsten gestemd. Hiermee wordt deze verkiezingen als het ware politieker.

De waterschapsverkiezingen vallen niet onder het regime van de Kieswet. Derhalve is het, in tegenstelling tot bij andere verkiezingen, niet vanzelfsprekend dat gemeenten hun aanplakborden ten behoeve van verkiezingsposters van de deelnemende politieke partijen ter beschikking stellen. In haar ledenbrief van 1 april 2008 (Lbr. 08/051) vraagt de VNG aan haar leden om medewerking te verlenen bij het plaatsen van deze borden. Een rondvraag bij de waterschappen leert dat aan groot aantal gemeenten hier geen gehoor aan geeft, omdat gemeenten het niet als hun taak zien. Ook zijn er gemeenten die een buitenproportionele vergoeding vragen.

De VVD is van mening dat alle gemeenten (onder redelijke voorwaarden) deze aanplakborden tijdens de verkiezingsperiode moeten plaatsen. Het is in het belang van de democratie dat partijen in de gelegenheid worden gesteld om zich te presenteren aan de kiezers. De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat heeft daarnaast aangegeven de waterschapsverkiezingen de volgende keer onder het regime van de Kieswet te brengen.

De VVD fractie heeft dan ook de volgende vragen:

1. Bent op de hoogte van de ledenbrief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van 1 april jl. (Lbr. 08/051) waarin aandacht wordt gevraagd voor de plaatsing van verkiezingsborden tijdens de komende waterschapsverkiezingen.
2. Deelt u de mening van de VVD-fractie dat de waterschapsverkiezingen onverkort deel uitmaken van ons democratisch bestel?
3. Bent u van mening dat er geen sprake kan zijn van open en eerlijke verkiezingen als deelnemende partijen (naar analogie van de verkiezingen voor het Europees Parlement, Tweede Kamer en Provinciale Staten) niet in de gelegenheid worden gesteld om op vaste plaatsen hun deelname bekend te maken.
4. Bent u voornemens om tijdens de komende waterschapsverkiezingen in november verkiezingsborden te plaatsen (al dan niet tegen kostprijs) na overleg met het waterschap hierover?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 14 oktober 2008.

Toelichting.

Door de wijziging van de Waterschapswet worden de verkiezingen van de besturen van de 26 waterschappen in Nederland voor het eerst gelijktijdig gehouden. Deze

landelijke waterschapsverkiezingen worden gehouden van 13 tot en met 25 november 2008.

In afwijking van voorgaande waterschapsverkiezingen worden de waterschapsbesturen nu gekozen via een lijstenstelsel. Groeperingen die belang hebben bij het waterbeheer, hebben kandidatenlijsten ingediend om aan de verkiezing mee te doen. Ook een groot aantal politieke groeperingen heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

In tegenstelling tot wat in de inleiding op de vragen van de VVD wordt gesteld, zullen de kiesgerechtigden hun stem niet via internet kunnen uitbrengen. In haar brief van 4 september 2008 laat de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal weten dat het stemmen via internet bij de waterschapsverkiezingen geen doorgang zal vinden. Stemmen kunnen uitsluitend per brief worden uitgebracht.

Bij de verkiezingen op basis van de Kieswet (verkiezing van de leden van de gemeenteraad, Provinciale Staten, Tweede Kamer der Staten-Generaal en Europees Parlement) plaatsen we (dubbele) aanplakborden. In de loop der jaren is het gebruik van deze plakborden steeds afgenomen. Om deze reden, om redenen van verkeersveiligheid en kostenoverwegingen hebben wij het aantal locaties in onze gemeente inmiddels teruggebracht tot een aantal van 25. De kosten voor het plaatsen, reinigen en verwijderen van aanplakborden waren bij de laatstgehouden verkiezing circa € 25.000,--.

Op grond van de gegeven toelichting beantwoorden we de vragen als volgt:

1. Ja, wij kennen de ledenbrief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van 1 april jl. (Lbr. 08/051). Via deze ledenbrief zijn de gemeenten geïnformeerd over de waterschapsverkiezingen en is gevraagd om medewerking te verlenen aan het plaatsen van verkiezingsborden.

2. Ja, de waterschappen zijn openbare lichamen die de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied ten doel hebben. De wijze waarop de bestuursleden worden gekozen, is vastgelegd in de Waterschapswet.

3. Nee, naar onze mening kan ook zonder het gebruik van plakborden sprake zijn van open en eerlijke verkiezingen.

Gebruik van aanplakborden is één van de middelen om deelnemende partijen en hun kandidaten onder de aandacht van de kiesgerechtigden te brengen. De ervaring bij verkiezingen leert ons dat plakborden slechts een beperkt gebruik kennen. Een veel effectiever middel is in onze ervaring de bekendmaking van kandidatenlijsten door deze huis-aan-huis te bezorgen, zoals wettelijk is voorgeschreven bij de verkiezingen op basis van de Kieswet.

4. Het waterschap Noorderzijlvest heeft ons - mede namens waterschap Hunze en Aa's - in zijn brief van 3 juni 2008 om medewerking gevraagd. Wij hebben schriftelijk aan het waterschap Noorderzijlvest meegedeeld dat de gemeente Groningen bereid is om medewerking te verlenen. Als voorwaarde is daarbij gesteld dat de kosten voor het plaatsen, reinigen en verwijderen van aanplakborden voor rekening van het waterschap komen.

Op bestuurlijk niveau is recent nog overleg geweest: daarbij is nogmaals aangegeven dat wij bereid zijn tegen kostprijs aanplakborden te plaatsen. De waterschappen hebben dit aanbod in overweging.